

Gul skunkkalla

Gul skunkkalla (*Lysichiton americanus*) är en flerårig, långlivad och storvuxen ört som kommer från västra Nordamerika. Den sprids främst med frön och blommor i maj (lite beroende på var i Sverige den växer). Gul skunkkalla etablerar sig relativt långsamt och plantorna behöver ungefär 5 år på sig innan de blommar. Detta är en av de invasiva arterna i Sverige som det är realistiskt att tro att vi kan utrota.

Gul skunkkalla är invasiv eftersom den har:

- Förmåga att bilda täta bestånd som täcker i princip all övrig vegetation på platsen.
- Snabbt tillväxt tidigt på våren innan de flesta andra arter börjar växa. En snabb tillväxt gör att bestånd effektivt etableras och att andra arter skuggas ut.
- Stor fröproduktion. En planta får i medeltal 1 000 frön per blomställning.
- Förmåga att bilda en fröbank, det vill säga att fröna kan överleva vilande i jorden tills tillfälle ges att gro, i åtminstone sex år.
- Stor spridningsförmåga av frön med hjälp av vatten.

Varför är gul skunkkalla ett hot mot biologisk mångfald?

Gul skunkkalla bildar mycket täta bestånd och har meterhöga, mangoldliknande blad som effektivt skuggar ut andra växter. Där den växer kan den förändra sin miljö genom att dämna upp vattnet så att det blir grundare och mer stillastående, och på så sätt påverka

FAKTA OCH RÅD

Gul skunkkalla är en av de mest problematiska invasiva växtarterna i Sverige idag. Här är fakta om arten och råd om hur den kan begränsas och bekämpas.

Här växer gul skunkkalla idag

Gul skunkkalla trivs bäst i fuktig och näringsrik miljö men klarar sig även i näringsfattiga kärr. Exempel på vanliga växtplatser är översvämmade åstränder, sumpskogar eller sänkor.

■ Utbredning av gul skunkkalla i Sverige baserat på observationer i Artportalen, 1995–2020 (Observera att detta bara är rapporteringar, vilket gör att det är större sannolikhet att arten har rapporterats där det bor fler människor). Växten är vanligast i sydväst där Halland har överlägset flest förekomster.

Gul skunkkalla finns med på EUs förteckning över invasiva arter vilket betyder att den enligt lag inte får flyttas, odlas, saluföras eller tillåtas att reproducera sig.

till exempel fisk negativt. Växten kan förekomma i en stort spann av miljöer, från näringsfattiga myrar till näringsrika bäck- eller åmiljöer, så länge det är blött. Den tål temperaturer ner till -15°C där den växer naturligt, vilket betyder att det finns risk för att den skulle kunna trivas långt utanför dess nuvarande utbredning i Sverige.

Andra problem med gul skunkkalla

Gul skunkkalla är väldigt storvuxen, både över och under jord, och varje planta skapar mycket grönmassa som måste hanteras vid bekämpningsåtgärder. Även om det går att bekämpa gul skunkkalla hela växtsäsongen blir arbetet större senare på sommaren. Man kan dessutom riskera att frön sprids vid bekämpningen om man väntar för länge.

Hur sprids gul skunkkalla

Växten sprids främst med frön men kan även etableras med rötter. I Nordamerika sprids fröna med fåglar, men än så länge har man inte sett att detta skett i Sverige. Fröspridning i redan etablerade bestånd sker genom transport i vatten eller genom att fröna bara faller ner på platsen. Växten kan breda ut sig lokalt genom att växten delar sig eller att rötter flyter iväg med vatten.

Människor sprider gul skunkkalla på olika sätt:

- Genom att plantera växten.
- Dumpning av trädgårdsavfall.
- Flytt av jord som innehåller frön och rötter.

Så arbetar du med gul skunkkalla

Begränsa

Slå av, eller ännu hellre gräv upp, plantorna vid eller innan blomning så att frösättning aldrig sker.

Bekämpa

Här är det uppgrävning som rekommenderas. Handgrävning innebär mycket arbete men däremot väldigt lite besvär med jordmassor. Grävning med maskin går snabbt men miljöerna där arten växer kan vara besvärliga att ta sig fram i med maskiner. Alla rötter och

Förväxlingsarter

Gul skunkkalla är lätt att identifiera och det är ingenting i Sverige som är snarlikt och växer till den storleken. Den kännetecknas av de mycket kraftiga upp till 1 m höga bladen och den stora blomställningen i form av en grön blomkolv omslutet av ett stort gult blad. Växten luktar illa precis som namnet antyder.

Den här informationen kommer från kunskapsstödet "Kommunens arbete med invasiva växtarter" som tagits fram av SLU Centrum för biologisk mångfald på uppdrag av Naturvårdsverket. Materialet finns i sin helhet på Naturvårdsverkets webbplats.

Rapportera arten på [invasivaarter.nu](https://www.invasivaarter.nu) när du upptäcker den!

växtdelar samt frön måste tas om hand för att inte problemet skall förvärras. Uppdaterade beskrivningar och jämförelser mellan olika metoder finns i Naturvårdsverkets metodkatalog för bekämpning av invasiva främmande arter. Den hittar du genom att söka på metodkatalog invasiva arter på Naturvårdsverkets webbplats.

Försiktighetsåtgärder vid bekämpning:

- Inga delar av växten är giftiga för människor.
- Var försiktig så att inte frön sprids från mogna frukter.
- Samla plantorna i slutna säckar för att minimera risk för frö- och rotspridning.
- Växtavfallet ska slängas i slutna påse i kärlet för brännbara hushållssopor, absolut inte i komposten.
- Större mängder växtavfall ska transporteras i slutna säckar till återvinningscentralen. Ta reda på vart på din återvinningscentral du ska lägga växtavfall från invasiva arter. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.
- Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring inte kan rinna ut någonstans och orsaka nyetableringar av växten.
- Följ upp bekämpningsåtgärder årligen för att bekämpa fröplantor och rotskott tills inga nya plantor dyker upp.